

Nucli de Sant Jordi

Cercs

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: A la zona central del terme municipal, al nord del nucli de Cercs.

Coordenades:

Latitud: 42.15158
Longitud: 1.85661
UTM Est (X): 405532
UTM Nord (Y): 4667239

Classificació

Número de fitxa 08268 - 66
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Autoria de l'element: Josep M. Claret, Agustí Costa i altres
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: diversos propietaris
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dt., 22/03/2016 - 01:00

Descripció

El poble de Sant Jordi va ser construït en un indret delimitat pel Cap de la Costa al sud i els Emprius al nord; a l'oest quedaven el Galló i cal Fontaner i a l'est la carretera C-1411. És un lloc força planer, amb bona orientació, relativament proper al poble de Sant Salvador, i quedant situat a tocar de l'església

medieval de Sant Andreu de Cercs, ara Sant Jordi. En el moment del projecte els terrenys escollits estaven completament deshabitats, només hi havia alguna masia propera. El poble es va projectar pensant amb tots els serveis d'un nucli modern, a partir d'habitatges unifamiliars i altres de plurifamiliars, en conjunt edificis de poca alçada, creant una configuració homogènia de les estructures, i conformant carrers i places al voltant d'una plaça central principal. El poble està bastit de manera esglaonada tot adaptant-se a la topografia del terreny. Les cases estan construïdes amb obra vista, totes amb el mateix tractament exterior i amb la voluntat d'integrar-les en l'entorn.

En el disseny del nou poble es va procurar que tots els elements bàsics o més destacats que tenia Sant Salvador de la Vedella tinguessin el seu equivalent en el projecte. Així, a més dels habitatges i de l'església, també es va construir i traslladar una fàbrica tèxtil, Manufactures Sant Salvador, una escola i el dispensari; també un complex esportiu, encara que no tots els edificis projectats van arribar-se a construir, n'és un exemple el centre cívic. El projecte urbanístic i arquitectònic també va contemplar aspectes de caire social, pensant en una ubicació dels comerços i serveis a manera que es generés un eix comercial en el carrer i places principals.

El projecte del poble va anar a càrrec d'un ampli equip de tècnics, dels quals els principals arquitectes executors de l'obra van ser Josep M. Claret i Agustí Costa; a més, en l'elecció del millor indret on ubicar el poble hi va participar un equip de geògrafs de la Universitat de Barcelona.

Actualment és el nucli més poblat dins del terme municipal de Cercs i el que compta amb un nombre més gran de serveis per a la població: compta amb dispensari, parc d'adults, escola-bressol, el CEIP Sant Salvador, biblioteca, casal d'avis, zona esportiva amb camp de futbol i piscines i un parell de parcs infantils. Està connectat per carretera tant amb el nucli antic de Pont de Rabentí, al sud, com amb el nucli de la Rodonella, al nord, a més de connexió directa amb la C-16.

Observacions:

Els autors principals del projecte van ser Josep M. Claret i Agustí Costa, especialment en la fase d'execució de les obres. També formaven part de l'equip redactor del projecte: César Frago Pérez, Alfons Roca Vilaregut i Jordi Viola Garriga, i de la direcció de les obres: Josep Maria Miró i Josep Gilabert, aparelladors.

L'inici del projecte va se l'any 1971. Les obres es van realitzar a partir del 1973, i l'acabament i ocupació dels habitatges es va fer de manera esglaonada d'acord amb les necessitats derivades de les obres de l'embassament.

Les coordenades pertanyen a la plaça del Primer Comte de Fígols.

Història

El poble de Sant Jordi va néixer arran de la construcció del pantà de la Baells, ja que la creació d'aquesta infraestructura hidràulica va significar la desaparició sota les aigües del poble de Sant Salvador de la Vedella. També van desaparèixer el conjunt de la Baells, i alguna masia.

Inicialment no estava prevista la construcció de cap nucli, es volia reubicar els veïns en el municipi i en poblacions veïnes, bàsicament Berga. Les pressions dels veïns de Sant Salvador i de l'Ajuntament van aconseguir que l'Administració accedís a la creació d'un nou poble que allotgés els veïns que havien de ser expropiats de les seves llars. Per tal de tirar endavant les negociacions amb l'Administració i la "Confederación Hidrográfica del Pirineo Oriental", promotora del pantà, i, de fet, per gestionar tot el procés, es va crear el Patronat Local de l'Habitatge de Cercs. Els tràmits van ser complexos i llargs. L'acord entre l'Administració central i el poble de Sant Salvador va consistir, bàsicament, en que les indemnitzacions que havien de percebre cada un dels veïns afectats s'agrupaven en una única quantitat, que el Patronat Local de l'Habitatge de Cercs utilitzaria per a la construcció del nou poble.

Les obres s'iniciaren a mitjans dels anys 70 amb moltes dificultats. La primera empresa adjudicatària de les

obres, Ferrovial de Madrid, va acabar abandonant el projecte a mig començar per manca d'experiència en la construcció d'habitatges. Aleshores es va recórrer a contractistes de la comarca que varen acabar els edificis més necessaris: els habitatges per als habitants dels pisos de Sant Salvador. L'avançament de les obres del pantà va posar pressió a la continuïtat de les obres dels pisos nous.

Finalment, el 1974 es va inaugurar el poble, tot i que els veïns de Sant Salvador de la Vedella es van traslladar als nous habitatges el 1976, quan va quedar completament cobert l'antic poble. La inauguració de l'any 1974, va ésser totalment simbòlica, ja que en aquell moment tot just s'havien iniciat les obres.

Bibliografia

CLARET, J. M.; COSTA, A. (1983): "Sant Jordi, poble inacabat", a L'Erol, núm. 6, pàg. 23-24.

CLARET, J. M.; COSTA, A. (1988): "El poble de Sant Jordi", a L'Erol, núm. 25 ("L'Urbanisme al Berguedà"), pàg. 61-65.

JUNTA D'AIGÜES DE CATALUNYA (1990): "El pantà de La Baells" a L'Erol, núm. 30, pàg. 31-32.

VV.AA. (1994:137-141). "Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà", vol.5, Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

